

פתיח התורה

הרב שלמה לוונשטיין שליט"א

לקט פירושים מתוך שיעור פרשת שבוע
בביהכ"ס "דברי שיר" רח' זכריה 4 ב"ב יום חמישי בשעה 22:00

גליון מספר 93

קרח תשס"ט

ומעתה אם לקחת לעצמך מלכות, ז"א שעם ישראל במצב טוב, אז למה לקחת לאחיך כהונה, הרי אין לו מה לעשות?

וזה מה שאומר המדרש שקרח ראה פרשת אדומה שבאה לכפר על חטא העגל. וכיון שאין להם חטא העגל, הרי כל העדה כולם קדושים, וכך חלק על משה שמינה את אהרון לכהונה.

"כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה'" (טז ג)

אומר ה"כתב סופר" לבאר פסוק זה על דרך הלצה.

כי מדרך מחרחרי ריב שאומרים על רב העיר שאילו היה יושב במקום אחר כבר מזמן היו מסלקים אותו ומגרשים אותו ומורידים אותו מגדולתו. ורק בגלל שאנחנו ממש צדיקים יראים ושלמים אנחנו סובלים אותו.

וזה מה שאמר קרח. "רב לכם" כי באמת "כל העדה כולם קדושים" וזה הסיבה היחידה שלא זרקנו אתכם. אבל בכל זאת "מדוע תתנשאו על קהל ה'..."

"וישמע משה ויפול על פניו" (טז ד)

ופירש רש"י מפני המחלוקת.

ומסביר הרב דוד מלידולה זצ"ל, הובאו דבריו בספר "טללי אורות" של הרב קלר, דלכאורה קשה מדוע לא מחל משה רבינו ע"ה לקרח, והרי אמרו חכמינו ז"ל תלמיד חכם שמחל על כבודו כבודו מחול. ובפרט משה רבינו ע"ה שהיה ענו מאד!?

ויש לומר ע"פ דברי הגמרא במסכת סוטה דף כה עמ' א': אמר רבי יאשיה שלושה דברים סח לי זעירא מאנשי ירושלים. בעל שמחל על כינויו כינויו מחול, וזקן ממרה שרצו בית דין למחול לו מוחלין לו וכן סורר ומורה שרצו אביו ואמו למחול לו מוחלין לו, וכשבאתי אצל חברי שבדרום על שנים הודו לי ועל זקן ממרה לא הודו לי שלא ירבו מחלוקת בישראל.

וזה מה שהיה קשה לו לרש"י מדוע לא מחל משה לקרח ועל זה מפרש מפני המחלוקת שלא ירבו מחלוקות בישראל.

"ויקח קרח וגו' ואון בן פלת בני ראובן" (טז א)

בגמרא במסכת סנהדרין דף קי: חכמת נשים בנתה ביתה – זו אשתו של און שהצלתו. מה עשתה? סתרה את שערך, וכל מי שבא וראה אותה וראשה פרוע (ללא כיסוי ראש) חזר לאחוריו.

וצריך ביאור מדוע סתרה את שערך.

וכתב בספר "ברית שלום" (הובאו דבריו ב"ילקוט האורים") לבאר ע"פ דברי הגמרא דקמחית זכתה שיצאו ממנה חמשה בנים ששמשו בכהונה גדולה וכל זה מפני שכל ימיה לא ראו קורות ביתה שערות ראשה.

כמו כן, יש בגמרא בסנהדרין שאשתו של און אמרה לו: מה זה משנה לך מי יהיה המלך, אם משה – אתה תלמיד. ואם קרח – אתה תלמיד. אז בשביל מה להכניס את עצמך לתוך המחלוקת הזו?

ועדיין היה יכול און לומר לאשתו שהוא נכנס למחלוקת מפני שאולי יזכה, ואחד מבניו יהיה כהן גדול. ולכן הלכה אשתו וגלתה את שערך ובוזה אמרה לו – אין לך בשביל מה להכנס למחלוקת, בכל מקרה, הילדים שלך כבר לא יהיו כהנים גדולים.

"כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה'" (טז ג)

במדרש נאמר מה ראה קרח לחלוק על משה, פרשת פרה אדומה ראה.

ומסביר ה"דברי מהרי"א" בהקדם ביאור הפסוקים. שאמרו קרח ועדתו למשה שכל העדה כולם קדושים ופירש רש"י אם לקחת לעצמך מלכות – לא היה לך לברר לאחיך כהונה. ומשמע מדבריו שהטענה היתה שהדברים קשורים אחד בשני, או אתה מלך או אחיך כהן גדול.

וההסבר בזה, שכל זכייתו של אהרון היתה מפני שהיה אוהב שלום ורודף שלו ומוקרב את הבריות לאביהם שבשמים, וזה שייך כמובן כשיש בעיות בעם ישראל, שאם לא כן בשביל מה צריכים את אהרון? לעומת זאת, משה גדולתו נובעת מזה שעם ישראל הולך בתלם, שהרי כך אמר לו הקב"ה בהר סיני, לך רד כי שחת עמך.

"וישמע משה ויפול על פניו" (טז ז)

ופירש רש"י מפני המחלוקת.

בספר **"בצילו חמדתי"** מסופר על מרן הגאון **מטשיבין**: פעם אחת נתווכחו הגבאים בבית הכנסת של מרן באיזה שבת אם לומר אב הרחמים או לא. והיה שם צעקות כרגיל, אמר אחד הרי זה חוצפה שכשמרן כאן הרי אפשר לשאול את פיו נשאל למרן על זה. כששאלו את מרן, חייך ואמר להם יעשו כמנהג ירושלים, התחילו שוב לריב זה אומר כך היה מנהג ירושלים וזה אומר כך היה מנהג ירושלים, אמר מרן בבדיחותא אכן זה המנהג כאן...

"רב לכם בני לוי" (טז ז)

וברש"י וקרח שפיקח היה מה ראה לשטות זו וכו'. ובמדרש תנחומא אמרו חז"ל חכם גדול היה קרח, ומטועני הארון היה שנאמר וגו'. ויש לדייק על הצירוף הזה שחז"ל אומרים חכם גדול היה ומטועני הארון.

ומסביר הגאון **רבי ברוך שמעון שניאורסון זצ"ל** בספרו **"ברכת שמעון"**, דבמדרש בפרשתנו מבואר איך קרח הסית את ישראל על מתנות כהונה שלוקח אהרן, יעו"ש. ובאמת הרי כולם יודעים שכל הצדקות ומתנות כהונה נאמר בהם עשר בשביל שתתעשר, וגם אם למראית העין נדמה לנותן שהוא נותן, הרי באמת הוא המקבל. ויותר ממה שבעל הבית עושה עם העני העני עושה עם בעל הבית. אלא שצריכים לזה אמונה שאמנם כך הוא וכשחסרה האמונה יש מקום להסתתו של קרח. אבל מכיון שקרח מנושאי הארון היה, ואם כן ראה והרגיש שהארון הוא זה שנושא את נושאי, למרות שלעין בשר נראה כאילו הם נושאים אותו.

וממילא אמרו עליו חז"ל חכם גדול היה ומטועני הארון היה ומה ראה לשטות זו..

"העיני האנשים ההם תנקר" (טז יא)

בתרגום יהונתן מפרש שזה הולך על מה שכתוב לעיל. שהם טענו אף לא אל ארץ זבת חלב ודבש הביאותנו, ועל זה המשיכו העיני האנשים ההם תנקר, כלומר, אפילו אם תנקר את עיני האנשים היושבים בארץ ישראל, ותנצח אותם לא נעלה לארץ ישראל.

אומר הגר"ח **קנייבסקי שליט"א** בספרו **"טעמא**

דקרא שהואיל והתורה הבטיחה "ושלחתי את הצרעא לפניך" ובגמרא מסכת סוטה דף לו עמ' א' אמרו שהצרעה היתה מעוורת את עיני האמוריים, לכן מצאו דתן ואבירם צורך לומר זאת.

"לא חמור אחד מהם נשאתי ולא הרעותי את אחד מהם" (טז טו)

אומר **הרבי רבי שמעלקה מניקלשבורג**: מדוע בתחילת הפסוק נאמר אחד עם סגול, ואחר כך המילה אחד עם פתח?

אלא, מקובל שכאשר מגיע שליט חדש או שר חדש למשרד ממשלתי מיד מפטר את אלה שעבדו שם קודם, ומביא איתו אנשים חדשים ולא משנה אם הם יודעים את תפקידם ואם הם מבינים בענייני המשרד שאליו הגיעו, העיקר שיהיו נאמנים לבוס החדש.

עוד ידוע שכאשר כתוב בתורה אחד, מראה על חשיבות כמו שנאמר "אחד העם" ופירש רש"י המיוחד שבעם.

עוד ידוע, שבעבר היו קוראים לעמי ארצות חמורים. על שם "עם הדומה לחמור".

ועכשיו מובן מה שאמר משה רבינו, אינני יודע מה הם רוצים ממני. הרי לא חמור אחד מהם נשאתי, לא העלתי לגדולה שום חמור ושום עם הארץ ושום אדם שמקורב אלי, רק כדי שיהיה נאמן לי, וגם לא הרעותי את אחד מהם, לא הורדתי ולא קפחתי אף אדם ממשרתו או מכבודו. אז מדוע הם רודפים אותי?

"ותכס עליהם הארץ ויאבדו מתוך הקהל" (טז לג)

צריך ביאור, כיון שכסתה עליהם הארץ ברור שאבדו. אומר ה"דעת **סופר**": היו ויהיו אנשים שמחפשים הסברים טבעיים לכל דבר, ואותם אנשים רצו לומר שמשה רבינו עשה "מנהרות תופת" מתחת לקרח וחבורתו ואז ברגע הנכון התפוצצה המנהרה והם נפלו פנימה. עפ"ל.

לכן כתב הפסוק "ותכס עליהם הארץ" כי את החלק הראשון של הבליעה היה אפשר להסביר כנ"ל. אך איך יתכן שמיד אח"כ כסתה עליהם הארץ? ובזה הכירו כולם שהיה כאן נס גדול והשגחה פרטית וידעו כי משה אמת ותורתו אמת ונאבד קרח וזכרו לא יזכר ולא יפקד. כן יאבדו כל אויבך ה' ואוהביו כצאת השמש בגבורתו.

להערות, הארות ולתרומות ובכל ענייני הגליון נא לפנות: 050-4147001

ניתן להוריד את העלון בכתובת האתר: www.Leorhaner.co.il